

نام:

نام خانوادگی:

نام پدر:

شماره کلاس:

تعداد کل صفحه:

مدرسه: نفیسه

پایه: دهم

رشته: علوم تجربی

بسمه تعالی

اداره کل آموزش و پرورش استان مازندران

مدیریت آموزش و پرورش شهرستان بابلسر

درس: فارسی (۱)

تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۳/۳

ساعت شروع: ۱۱ صبح

مدت امتحان: ۸۰ دقیقه

مهر آموزشگاه

نمره	شرح سئوالات
	الف) قلمرو زبانی (۷/۵ نمره) معنی واژه، املائی واژه و دستور
۰/۲۵	۱- در عبارات و اشعار زیر، معنی واژه های مشخص شده را بنویسید.
۰/۲۵	الف) وین بوم محنت از پی آن تا کند خراب / بر دولت آشیان شما نیز بگذرد
۰/۲۵	ب) یوسف (ع) در مقابله زشتی، آشتی کرد و در مقابله لئیمی، کریمی کرد.
۰/۲۵	ج) جمله عالم زین سبب گمراه شد / کم کسی ز ابدال حق، آگاه شد
۰/۲۵	د) حسودان تنگ نظر و عنودان بد گهر وی را به می و معشوق و لهُو و لهُب کشیدند.
۰/۲۵	۲- معادل درست هر یک از توضیحات زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید.
۰/۲۵	الف) درختی بسیار سخت، محکم و صاف که از چوب آن، نیزه، تبر، زین اسب و مانند آنها می ساختند. (آبنوس، خدنگ)
۰/۲۵	ب) لباس بلند، جلو باز و بی دکمه (ردا، دستار)
۰/۲۵	۳- برای واژه مشخص شده در بیت «اِبْر آمد و زار بر سر سبزه گریست» یک برابر معنایی از بیت زیر، بیابید:
۰/۲۵	«ریش بر می کند و می گفت: ای دریغ / کآفتاب نعمتم شد زیر میغ»
۰/۲۵	۴- املائی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.
۰/۲۵	الف) چون بر رُقعہ من اطلاع یابد، قیاس کند که مرا (احلیت - اهلیت) چیست
۰/۲۵	ب) پیاده مرا زان فرستاد (توس - طوس) / که تا اسپ بستانم از اشکیوس
۰/۲۵	۵- در هر یک از عبارات زیر، یک غلط املائی وجود دارد، آن را پیدا کرده و اصلاح کنید.
۰/۲۵	الف) خونت با خون بهایت حقیقت در یک تراز ایستاد و عظمت، ضامن دوام جهان شد.
۰/۲۵	ب) لاجرم سپر بینداخت و از میدان گریخت، مخزول و نالان استرحام می کرد.
۰/۵	۶- در گروه کلمه های زیر غلط های املائی را پیدا کنید و شکل درست آن ها را بنویسید.
۰/۵	(آب اجل - صاحب پیرایه - قرض و دین - طاس و طشت - رهام و هجیر - قضا و تقدیر - بیضی و مفتولی - وقار و طمعینیه - اندوه و طرب - علم داران تحوّل) (.....)
۰/۲۵	۷- در کدام گزینه نادرستی املائی دیده می شود؟
	الف) شاگرد وفادار حقیرت هر جا به کار صورتگری در می ماند، چاره درماندگی به شیوه معلّم خود می کند. ☐
	ب) خاک مظهر فقر مخلوق در برابر غنای خالق است و تا با خاک انس نگیری راهی به مراتب غرب نداری. ☐
	ج) هر که در مسلح گرمابه بود، همه بر پای خاسته بودند و نمی نشستند تا ما جامه پوشیدیم. ☐
	د) مگر در ریاضی که گُمیتش لنگ بود و همین باعث شد که نتواند تصدیق نامه دوره ابتدایی را بگیرد. ☐
۰/۲۵	۸- در بیت زیر، نقش دستوری ضمیر متصل مشخص شده را بنویسید.
	باغبانان ز خزان بی خبرت می بینم / آه از آن روز که باد گل رعنا ببرد (.....)

۰/۲۵	۹ - در بیت «حافظا می خور و رندی کن و خوش باش ولی / دام تزویر مکن چون دگران قرآن را» «منادا» را مشخص کنید. (.....)										
۰/۲۵	۱۰ - با توجه به عبارت «گفت: جان پدر! تو نیز اگر بختی، به از آن که در پوستین خلق افتی.» که از گلستان سعدی انتخاب شده است؛ درستی یا نادرستی هر یک از موارد زیر را تعیین کنید.										
۰/۲۵	الف) در این عبارت، فعل «است» به قرینه لفظی حذف شده است. ☐ درست ☐ نادرست										
۰/۲۵	ب) هسته گروه اسمی «جان پدر»؛ واژه «پدر» است. ☐ درست ☐ نادرست										
۰/۲۵	ج) واژه «پوستین» در گروه اسمی «پوستین خلق» ممال است. ☐ درست ☐ نادرست										
۰/۲۵	۱۱ - در نوشته زیر، نوع «او» را بنویسید. «استقلال خوزستان، قهرمان لیگ برتر فوتبال ایران شد. ستاره این تیم، هوادارن خون گرم و متین خوزستانی بودند.»										
۰/۲۵	۱۲ - نوع پیوند (وابسته ساز - هم پایه ساز) را در عبارات زیر مشخص کنید.										
۰/۲۵	الف) فقط یک لقمه میل بفرمایید که لااقل زحمت آشپز از میان نرود. (.....)										
۰/۲۵	ب) مهمان ها با او هم صدا شدند و دسته جمعی خواستار بردن غاز گردیدند. (.....)										
۱	۱۳ - رابطه واژگان هر یک از گروه های زیر، بر چه پایه ای است؟ (تناسب یا ترادف) الف) شمشیر و نیزه (.....) ب) شجاع و دلاور (.....)										
۰/۲۵	۱۴ - در ابیات زیر، ابتدا در بیت «الف» یک ترکیب اضافی و سپس در بیت «ب» یک ترکیب وصفی بیابید و بنویسید.										
۰/۲۵	الف) کار پاکان را قیاس از خود مگیر/ گرچه باشد در نبشتن شیر و شیر (.....)										
۰/۲۵	ب) چشمان زیبایت عزیزم بی گمان امشب / افتاده در دامان تار آسمان امشب (.....)										
۰/۵	۱۵ - نهاد و گزاره را در مصرع زیر مشخص کنید. « تجلی هستی است جان کندن من»										
	ب) قلمرو ادبی (۴ نمره) تاریخ ادبیات و آرایه های ادبی										
۰/۷۵	۱۶ - در جدول زیر، مشخص کنید که هر یک از آثار گروه «الف» متعلق به کدام نویسنده یا شاعر گروه «ب» است.										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>گروه الف</th> <th>گروه ب (یک واژه اضافه است)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>قابوس نامه</td> <td>نزار قبانی</td> </tr> <tr> <td>سمفونی پنجم جنوب</td> <td>آندره ژید</td> </tr> <tr> <td>مثنوی معنوی</td> <td>عنصرالمعالی کیکاووس</td> </tr> <tr> <td></td> <td>مولوی</td> </tr> </tbody> </table>	گروه الف	گروه ب (یک واژه اضافه است)	قابوس نامه	نزار قبانی	سمفونی پنجم جنوب	آندره ژید	مثنوی معنوی	عنصرالمعالی کیکاووس		مولوی
گروه الف	گروه ب (یک واژه اضافه است)										
قابوس نامه	نزار قبانی										
سمفونی پنجم جنوب	آندره ژید										
مثنوی معنوی	عنصرالمعالی کیکاووس										
	مولوی										
۰/۲۵	۱۷ - درستی یا نادرستی عبارت زیر را تعیین کنید. متن «جمال و کمال» از کتاب «تفسیر سوره یوسف» اثر «احمدبن محمدبن زیدطوسی» است. ☐ درست ☐ نادرست										
۰/۵	۱۸ - آرایه ادبی کدام گزینه در بیت «لیک چنان خیره و خاموش ماند / کز همه شیرین سخنی گوش ماند» وجود ندارد؟ الف) حس آمیزی ☐ ب) کنایه ☐ ج) مجاز ☐ د) تشبیه ☐										

۰/۵	۱۹ - در کدام یک از عبارات های زیر، آرایه «حُسن تعلیل» وجود دارد؟ دلیل خود را بنویسید. الف) درختان را دوست می دارم که به احترام تو قیام کرده اند. ب) بر تالابی از خون خویش در گذرگه تاریخ ایستاده ای.
۱	۲۰ - «باران ها» و «فصل ها» در عبارت «ای سرور باران ها و فصل ها / تو را عطری نامیدم که در غنچه ها خانه دارد» در کدام مفاهیم نمادین به کار رفته اند؟
۰/۲۵ ۰/۲۵	۲۱ - مفهوم کنایی هر یک از عبارات زیر را بنویسید. الف) سر هم نبرد به گرد آوردن: ب) سپر انداختن:
۰/۵	۲۲ - بیت زیر را از نظر آرایه های ادبی «مراعات نظیر و جناس» بررسی کنید. «أشتر به شعر عرب، در حالت است و طرب / گر ذوق نیست تو را کز طبع جانوری»
	ج) قلمرو فکری (۸/۵ نمره) معنی و مفهوم نظر و نثر و درک مطلب
۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵	۲۳ - معنی هر یک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید. الف) ابر ز من حامل سرمایه شد ب) خلف صدق نیاکان هنرور خود بود. ج) همی بر خروشید بر سانِ کوس د) نکته گفתי با همه سوداگران ن) بتازد به نیرنگ تو توسن من و) در برابر قوه الهی آنان، هیچ قدرتی یارای ایستایی ندارد. ه) فی الجملة نماند از معاصی منکری که نکرد. ی) به شامگاه چنان بنگر که گویی روز بایستی در آن فرو میرد.
۰/۲۵	۲۴ - مفهوم کلی بیت «گل به همه رنگ و برازندگی / می کند از پرتو من زندگی» کدام است؟ الف) غرور و تکبر ☐ ب) تواضع و فروتنی ☐
۰/۲۵	۲۵ - شاعر در کدام عبارت، از مفهوم «شرف المكان بالمکین» بهره گرفته است؟ الف) آه، ای مرگ تو معیار! مرگت چنان زندگی را به سخره گرفت / و آن را بی قدر کرد ☐ ب) در فکر آن گودالم / که خون تو را مکیده است / هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم ... ☐
۰/۲۵	۲۶ - از کدام بیت، می توان مفهوم آیه شریفه «وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ» را دریافت؟ الف) هر آن که جانب اهل وفا نگه دارد / خداهش در همه حال از بلا نگه دارد ☐ ب) غبار راهگذارت کجاست تا حافظ / به یادگار نسیم صبا نگه دارد ☐
۰/۵	۲۷ - مفهوم عبارت «گندم نمای جو فروش مباش» را بنویسید.
۱	۲۸ - کدام بیت زیر به مفهوم «تقدیرگرایی» تاکید دارد؟ الف: هر آن که گردش گیتی به کین او برخاست / به غیر مصلحتش رهبری کند ایام ب: دلا! معاش چنان کن که گر بلغزد پای / فرشته ات به دو دست دعا نگه دارد

۲۹- هر یک از بیت های ردیف اول با کدام یک از مفاهیم ردیف دوم، مطابقت دارد؟

۰/۷۵

ردیف اول	ردیف دوم
بیت	مفهوم
الف) ریش بر می کند و می گفت ای دریغ / کآفتاب نعمتم شد زیر میغ	شدت جنگ و نبرد
ب) کمان را به زه کرد و بگشاد بر / نبد مرغ را پیش تیرش گذر	بیان حسرت و ناراحتی
ج) خروش سواران و اسپان ز دشت / ز بهرام و کیوان همی برگذشت	مهارت در جنگیدن

۳۰- درباره ارتباط معنایی بیت «به جهان خرم از آنم که جهان خرم از اوست / عاشقم بر همه عالم که همه عالم از اوست» و عبارت «هرگز هیچ زیبایی لطیفی را در این جهان ندیده ام که بی درنگ نخواستہ باشم، تمامی مهرم را نثارش کنم. ای زیبای عاشقانه زمین، شکوفایی گسترده تو دل انگیز است!» توضیح دهید.

۳۱- درباره ارتباط محتوایی متن «دریادلان صف شکن» و این سروده استاد شفیعی کدکنی توضیح دهید.
«حسرت نبرم به خواب آن مرداب / کارام درون دشت شبه خفته است
دریایم و نیست باکم از طوفان / دریا همه عمر خوابش آشفته است»

۲۰ موفق باشید . دبیر: وسینه

نمره با عدد امضاء دبیر	نمره تجدید نظر با عدد امضاء دبیر
نمره با حروف تاریخ:	نمره تجدید نظر با حروف تاریخ